

derfor, naar han vil udrede en passende Godtgjorelse til den, som skal overtage disse Forretninger. Der kan selvfølgelig ikke lægges Bægt paa, hvorledes man vil affatte Bestemmelserne, naar kun de Niemed, jeg har nævnet, opnaaes. Jeg troer saaledes, at efter Lovens hele System vil det være fuldkomment consequent og tilstrækkeligt, naar Formanden udnævnes af Stiftsraadet eller ialtsald, som jeg tidligere har udtalt, fra oven af; thi det er en Forvaltning, som der paaligger ligefrem vigtige Embedsforretninger i Interesser, der vedkomme Staten, saa at man maa have en bestemt Mand, som i saa Henseende har det personlige Ansvar, at holde sig til. Der er en stor Forskjel paa blot delibererende Raad, saaledes som Repræsentanterne i Kjøbstæderne, og egentlig forvaltende Raad, og i de forvaltende Raad maa den høiere Forvaltning indsætte den, som skal lede Forretningerne. Det vilde altsaa være fuldkommen tilstrækkeligt, naar Formanden blev indsat af Stiftsraadet eller ved en Forbindelse imellem Stiftsraadet og de særlige overordnede Bestyrelser; men man maatte da tillige ved Siden deraf opretholde en Forpligtelse for Præsterne til at overtage denne Bestilling, eller udrede en Godtgjorelse for dens Beskrivelse, naar den blev dem for byrdefuld; thi det kan ikke miskjendes, at efter vor hele hidtilværende Udvikling er Folketjensens Geistlige tillige Statens Embedsmænd; de have faaet deres Embeder med den Forpligtelse at udføre visse Forretninger ligefrem i Statens Tjeneste, og de bør i Reglen ikke kunne slippe herfor, uden at det i alt Fald maa pålægges dem at udrede en Godtgjorelse til Andre, som overtage disse, i Analogie med naar en Præst faaer Lov til at have en Cappellan.

Bed Valgbetingelserne for Medlemmerne af Sognecommissiønerne har jeg havt en vis Forbindelse imellem Grundlaget for de kommunale Byrder og Valgbetingelserne selv for Die; jeg har meent, at i det Mindste Halvdelen af dem maatte bestaae af Jordbrugere med 1 Td. Hartkorn eller mere, og dette knytter sig til, hvad der er foreslaaet i de Bestemmelser, som angaae Grundlaget for de kommunale Byrder, nemlig, at alle Arbeidspræstatio-

ner skulde vedblive at hvile paa Eiendomme med 1 Tønde Hartkorn og derover, men ikke hvile paa de mindre. Jeg skal nu tillade mig at gaae over til det Parti af Loven, som omhandler Grundlaget for de kommunale Byrder. Jeg anseer det for at være i højeste Grad ønskeligt, at man, forinden man skrider til en ny Communallov, hvad enten man vil gjøre det i Communallovgivningen selv eller i et særligt Lovarbejde, foretager en Revision af den hele Lovgivning om de Arbeids-Byrder, der hvile paa Landeieendommene. Som bekjendt gif man i de ældste Tider ud fra at fordele Arbeidspræstationerne efter Omgang; men i den nyere Tid gaaer man mere og mere over til at fordele dem efter Hartkornet, men man har ved saa mange Ordninger, der have fundet Sted af disse Byrder, skudt fra sig at indlade sig paa Forholdene i den mindre Commune, hvilket navnlig er Tilfældet med Frikjørselsanordningen og Betianordningen. Man har af og til givet enkelte Bestemmelser derom; men, naar der handles om en mere omfattende ny Lovgivning, saa har man altid skudt disse mindre Forhold fra sig og sagt, det kunde blive som hidtil. Bestemmelserne ere blevne endnu mere forviklede derved, at Hunsmandsforordningen af 27de Mai 1848, som gjør saa gjenemgribende Forandringer i det hidtil Bestaaende, gjør dette paa en Maade, der ikke er saa lidet uklar, og som er opfattet aldeles forskjelligt i de forskjellige Districter af Landet, hos de forskjellige Ministerier og hos de forskjellige Domstole. Her staaer saaledes Udtalelse mod Udtalelse, og det kan vist antages, jeg troer det temmelig sikkert, at den Uro og gjensidige Spænding, som nu er i de mindre Landdistricter, ikke vil ophøre, forinden man faaer en gjenemgribende Revision af Lovgivningen om Naturalbyrderne, og navnlig først end man kommer dertil, saa meget som muligt at lade, hvad der kan udføres for Betaling, virkelig udføre herfor, og da derimod at inddrage under en almindelig Rigtning de Udgifter, som medgaae til saadanne Betalinger, hvorved Alle komme til at bære det i Forhold til deres Evne. Jeg skal forøvrigt i Diebliffet ikke gaae ind paa Detaillen af de dertil sigtende Paragrapher, da jeg nu har nævnt det For-